

1922 de Marks ve Engels Hakkında Türkçe olarak yayınlanan
Biyobibliyografik Kısa Bilgilerden Bir Belge

Cümle bozuklukları ve noktalama işaretleri dahil olmak üzere-
dil ve üslubu müdahale edilmeden- aynen, naklediyoruz.

~~1922/23~~ Kızıl Acaristan Salnamesi (1338-1922):

Acaristan Muhtariyeti Sosyalist Şüra Cumhuriyeti Fukara Halk Komiteleri Merkez
Bürosu tarafından neşrolunmuştur (Batum 1338)

Salname, Marks ve Engels için, "Amele ve Köylü Kızıl İnkilâbımızın
Büyük Rehberleri" sıfatını kullanmakta (sahife 5); ve Karl Marks'ın resmini de
vermektedir: " Sermayedarların ihtiraslarını emekçi kitlelerine gösteren, onların
istismarından ancak sınıfî mübareze ile kurtulunacağını öğreten (Bütün Dünya İşçileri
Birleşiniz) şî'arını vazeden, büyük içtinaî inkilâpta emekçilerin esaret zincirinden
başka kaybedecek bir şeyleri olmadığını söyleyen büyük muallimimiz" (sa.7)

1- Karl Marks'ın tercüme-i hâli

Sosyalizm ilminin temelini kuran büyük muallimimiz Karl Marks 4 Mayıs 1818
senesinde (Tirer) de tevellüt eylemiş ve 14 Mart 1883 te Londura'da vefat eylemiştir.

1841 senesinde doktorluk imtihanını vermiş ve Balno darülfünununda muallimlik
kürsüsünü elde etmek istemiş ise de fakat inkilâpçı ruhu bu arzusunu kuvveden fiile
çıkarmamıştır. Ve yüksek profesörlük kürsüsüne gazeteciliği tercih eylemiştir.

1843 senesinde Paris'e gelip orada Fransız İnkilâbı'nın rehperleri Prudom
ve diğerleriyle tanışmış ve ozamanlar da Pariste imrar-ı hayat eden Alman âlimlerinden
Hanrig Geyne ve Fredrik Angels ile görüşmüştür. Bunlar Karl Marks üzerinde büyük bir
tesir bırakırlar. (Karl Marks)a kadar sosyalizm meydana gelmez bir fikir ve amele hare-
keti de teşhiksiz olduğundan hiç bir netice veremiyordu. Marks ise amele hareketini
sosyalizm ile bağlayıp bununla bütün dünya işçileri birliğine ve onların sermaye
ile mübarezelerine esas kurmuş oldu.

./..

1847 senesinde Brüksel'deki Amele ittifakın'da (Yevmî iş ve Sermaye) 1848 de neşrolunmuştur) ve Angels ile beraber gizli Beynel Milel Komonist İtifakı'nın hâvalesiyle Komonist Manifest'i kitabını yazmıştır ki bununla sosyalizme yeni bir devir açılmıştır.

Bu büyük âlim bütün Cihanda yaşayan milyonlarca emeleye umumî bir program vermiş ve bununla sosyalizm ilminin esasını kurmuştur ki bu, da amele hareketinin temeli olmuştur. 1848 ve 1849 senelerinde inkilâp hareketinin münhezim olmasıyla Karl Mark İngiltere'ye gitmeğe mecbur olur ki burada da gazeteciliği terketmeyip siyasî iktisadî meseleleri hâllile uğraşır nihayet 1861 senesinde neşrolunan Sermaye nam eserini vücuda getirmiştir. Bu kitap onun hayatının en büyük semerelerinden birisi olup bütün dünya amelesinin hayatının menbağı olmuştur. Karl Marks'ın hakikî mesleği ilme istinadeden bir inkilâplıdır.

Karl Marks gösterdi ki çobanlık ve çiftçilikle geçinilen bedâvet devrinde insan maigelinden fazla istihsal yapabiliyor ve hemen istismar başgösteriyor. İnsanlar hür ve esir olarak iki kısma ayrılıyor. Çalışan ve çalıştıran sınıflar meydana çıkıyor. O zamandan beri sınıflar arasında daimî bir cidâl, bir mübareze başlıyor ve zamanımıza kadar devam ediyor. Teşkilâatlanamayan, içtimâî bir ehemmiyet kazanamayan sınıflar dâima zülüm ve gadraltında ezilip kalıyor.

Hûlâsa, Karl Mark beylerden, paşalardan, zengin sermayedarlardan, arazi sahiplerinden kurtulmak için mübareze ve inkilâp lâzım olduğunu, muzafferiyeti kazanmak için birleşmek, teşkilâatlanmak, elbirliğiyle mübarezeye atılmak ve kuvvetle burjuva hâkimiyetini kaldırarak amele ve köylü diktatorasını ilân etmek lâzım geldiğini gösteriyor.

Bugünkü komonizm inkilâpçı Marksizm'dir.

2- Fredrik Engels

İktisat âlimi Fridrik Engels 1820 senesinde doğmuş ve 1895 senesinde vefat etmiştir.

Fridrik Engels Parmen fabrikacısının oğlu olup gayet güzel terbiye görmüş ve bilâhare hususî surette felsefe ilmiyle uğraşarak malûmatını yükseltmiştir. Engels gayet sâde bir hayat geçirir ve daima kenarda yaşayarak muhitine büyük bir tesir bırakmıştı. Engels babasının İngiltere'de Mançester'de bulunan fabrikasında ilk defa olarak kapital ile amele sınıfının ne kadar zıt olduğunu idras etmiş, ve amele hareketiyle aşınâ olmuş "Çartistik hareketleri" ve samimî bir adam olmak hasebiyle bütün kuvvetiyle amele yardımı koşmuştu. 1843 senesinde Engels Paris'te Karl Marks ile aşinalık peyda ederek o günden itibaren beraberce aynı fikir etrafında bir ceppeye doğru yürürler. Proletaryayı hakikî yola sevk etmek, onların kendi hürriyetlerini mübareze ile elde ettirmek. 1847 senesinde Engels "Beynelhalk Komonist Birliğine" girer ve bu ittifakın teklifiyle, Karl Marks'la beraber her kesçe malûm olan "Komünistler Manifest'i" ni yazarak 1848 senesinde mevki-i istişareye koyar.

1848 ve 1849 senelerinde İnkilâp hareketinin tevekküfiyle Engels İngiltere'ye hicret etmeğe mecbur olur ve burada hayatını temin için babasının fabrikasına girer. Orada yine İngiltere'ye hicret eden Karl Marks'la beraber siyasî ilmini tevsiâ devam eyler. Engels çektiği zahmetler sayesinde Karl Marks'ın pek müstefit olduğumuz "Kapitel" nam eserinin 2 inci ve 3 üncü ciltlerini neşr ve tamim etmiştir.

Fridrik Engels'in en meşhur eserlerinden Rusça'ya tercüme edilenler şunlardır:

"İngiltere Amelesinin Vaziyeti", "Felsefe", "Siyasî İktisadiyat ve Sosyalizm" ve Aileye Mensubiyet, Mülkiyet-i Hususîye ve Hükümet" (Sah. 22).